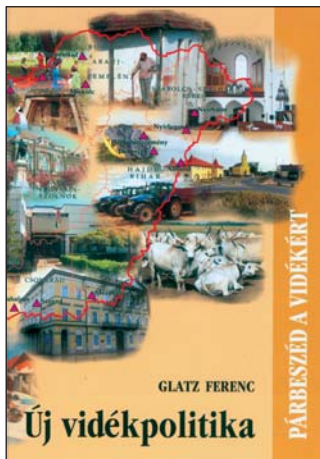

Az együttműködés a cél

Tavaly év végén megalakult a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat. Elnökének Glatz Ferencet választották. A döntés lehet, hogy sokaknak meglepő, akik azonban ismerik az akadémikus ez irányú tevékenységét, azoknak éppenséggel magától értetődő. A szervezet létrejöttéről, szervezeti felépítéséről már beszámoltunk. Azóta az elnök véleményét személyesen is megismerhettük.

▲▼ Glatz Ferenc új könyvében cselekvési programjavaslatokat is olvashatunk a vidék átalakulásának segítésére

• *Az egész világot érintő válság közepette mekkora figyelem jut(hat) a vidékre, a vidéki emberekre?*

- A kibontakozó világválság a társadalom figyelmét szükségyszerűen a napi megélhetési körülményekre irányítja. Attól tartok, hogy megint csak gyors programokat várunk, gyors eredményekre számítunk. Pedig a válság valójában hosszán, évtizedek alatt érlelődött, ezért a megoldás sem jöhet el egyik pillanatról a másikra. Megértem a nyugtalan-ságot, csak arra kellene figyelmeztetni a politikusokat és a társadalmat is, hogy a világrendszer más típusú átalakulásait eközben ne engedjék ki a figyelmük középpontjából. Ide sorolom a vidéki térségek szerepének megnövekedését is!

• *Ezért is szerződött a hálózat elnökeként a vidék további felemelésére és védelmére?*

- Meggyőződésem, hogy az utóbbi évtizedekben a vidéken élők esélyegyenlősége javult, a telekommunikáció, a digitális televíziózás, elektro-

nika, internet hódításának köszönhetően. Egy adott életmódosságot ma már bármelyik vidéki térségben el lehet érni. Időközben ugyanakkor a természeti erőforrások, a víz, a jó levegő, az egészséges élőhely is felértékelődött. Nem feledkezhetünk meg például arról, hogy az egészségesen lekaszált rétnak ára van. Szoktam mondani, nincs mese, egy kiló kenyér értékeesebb az emberek számára, mint az én apám által készített dugattyús tengely. Az egy kiló kenyér mögött ugyanis karbantartott szántók, egészséges természeti környezet, jól működő sütődék állnak. Életidegennek tartom ugyanakkor, hogy majd a városból overállos emberek utaznak el 60-80 kilométerre és kaszálják le a réteket, tartják rendben a vizes élőhelyeket. Főleg úgy nem, amikor - megtörtént, az orrom előtt - derék környezetvédő mozgalmár barátom összetévesztette a parlagfüvet a disznóparéjjal. Jó mezőgazdasági kultúra nélkül nincs, nem lehet jó környezetvédelem. A parasztember a legjobb környezetvédő.

• *Az igazgatási, valamint civil szervezeteket, magán-személyeket átfogó hálózat tehát már nagyon hiányzott, és mintha ebben meglepően nagy lenne az egyetértés.*

- Most jutottunk el oda, hogy az Európai Unió az egyes államokra rá tudja erőltetni (remélem, sikerülni fog) a régióban gondolkodást. Ennek eszköze az átfogó vidékpolitika, amelyet most meg szeretnénk valósítani hazánkban is. A kormány és az ellenzék egyaránt nyitott volt a ja-

vaslatra, hogy a vidékpolitikát kormányhatározattal tárcaközi szintre emeljék. Az Európai Unió által kötelezően előírt Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat elnökét és elnökségét egy kormányhatározat tárcaközi jogosítványokkal ruházta fel.

Nem szabad az élelemtermelést a környezetvédelemmel szembeállítani.

Ez egyedülálló Európában, és előremutató. Hiszen a vidékpolitika a mezőgazdálkodást, az oktatást és egészségügyet, a közlekedést és szociálpolitikát egyaránt érinti, nem beszélve az önkormányzatok rendezéséről.

Felhatalmaztak rá, éltem is vele, hogy a kormány és az ellenzéki pártok között összhangot teremtsék. Sikerült. A vidékpolitikában 2005 óta már sikeresen együtt dolgoztunk valamennyi parlamenti párt képviselőjével. A tapasztalataim a legjobbak. Az MNVH értelme, hogy a vidéki térségekben aktív civil és kormányzati erők, no és az akadémikusok egy asztalhoz üljenek. Az elmúlt hónapokban áttekintettem a már létrejött európai hálózatokat. A legjobbnak azt tartom, ha civil a fenntartó, de a kormányzat, illetve a politika is részt vesz benne. Egyébként is az együttműködés a cél.

• *Milyen elvek alapján működik ez a szervezet és mit érzékelhetünk ebből a gyakorlatban?*

- Az elnök és az elnökség megteremtí a párbeszédet a mindennapok embere, a politika és a szakemberek között, a vidék egészségét foglalkoztató kérdéseket vet fel és ezekre keresi a választ. *Pásztohy András* főtitkár miniszteri megbízottként felel azért, hogy áttekinthetők legyenek az ügyek, megjelenjenek a pályázatok, s az elbírálásnál az igazságosság érvényesüljön. A 33 leghátrányosabb kistérség több mint 100 milliárd forint támogatást kap. A tesztünket megvizsgálja, hogy jogszerű-e a pénzkiadás. Rövid és hosszú távú javaslatot készítünk elő a széles sávú internet kiépítéséről is. A jövő nemzedéke szempontjából ugyanis az elérhetőség fontosabb, mint a segélyek politikája. Ami még megalázó is. A vidéki kisiskolák ügyében is hosszú távú javaslatokat kell megfogalmaznunk, de hangsúlyosan kell véleményeket alkotni a munkahelyek megőrzéséről és teremtéséről, vagy a kis- és középvállalkozók támogatásáról is. Az érintett szakemberekkel, politikusokkal Tanya Programot is szeretnénk letenni az asztalra.

• *Mekkora helyet kap a vidékfejlesztési programban a mezőgazdaság, az élelemtermelés?*

- Újra akarjuk tárgyalni a közös agrárprogramot. Ez nem csupán a mezőgazdaságról, a gazdálkodókról szól. Nagyon örülök, hogy ebben a kérdésben a Magyar Agrárkamara régi elnökével - régi barátom - és új elnökével - szintén barátom - egyet is értünk. Nem szabad az élelemtermelést a környezetvédelemmel szembeállítani. Én környezetgazdálkodásról, tájgazdálkodásról beszélek. A mai agrár gazdaság legnagyobb tragédiáját abban látom, hogy túlságosan bízunk a nemzetközi élelemiszerpiacban. Elhibáztunk tartom a privatizációt, a tulajdon szétaprózását. De mindez a múlt. Új fogalmakat kell megtanulni. Például az ökológiai lábnyom fogalmát. Gondoljuk el, mennyi szállítási környezetszennyezés, fölösleges szervezőlogisztikai munka kötődik egy tányér pörköltökhöz, amelyet francia fagyasztott csirkéből kínálnak nekem egy hazai vendéglőben. Be kell látnunk, hogy a természeti erőforrásokkal az államnak kiemelten kell törődni. És ellenőrizni kell az élelmiszer-termelést, az élőhelyeket. Ez a szerep és ez az érdek természetesen nehezen egyeztethető össze a nemzetközi tőke érdekeivel. Az összehangolás a kormányzat dolga és a mi szervezetünké is. Ha rajtam múlna, én azt követelném, hogy kevésbé a segélyezésre, sokkal inkább a feldolgozóipar fejlesztésére, üzem- és munkahelyteremtésre fordítsuk az erőinket a vidéki térségben.

• *Sokan hangsúlyozzák, hogy túl sok önkormányzat működik az országban. Tényleg az összevonásuk, megszüntetésük a megoldás?*

- Félek, ha javítani akarnak a költségvetés helyzetén, akkor ismét a vidéki térségeket sújtják, nyilván a vidéki önkormányzatokat, elsősorban a kistélelüléseket fogják felszámolni. Előtte azonban meg kell néznünk, hogy az önkormányzatok számával van-e baj, vagy a rájuk fordított pénzzel. No és azokkal a feladatokkal, amelyekkel megbízzák őket. Én például túlzottnak tartom az önkormányzatok választott képviselőinek a számát, és főként azt, hogy ezért pénzt kapnak. Magyarán, ne azon lovagoljunk, hogy 3174 önkormányzatunk van, mert ha ezek felét egyik napról a másikra kivonjuk a falvakból, akkor az egész összeomlik. Ez ugyanis társadalomlélektani kérdés is. Inkább tartsunk olcsó, takarékos önkormányzatokat.

• *Őn már évek óta hangsúlyozza, hogy a politika és a szakértelmiség között párbeszédre volna szükség. Most ez talán még fontosabb.*

- A vidéken a leghatásosabb civil szervezeti intézményeknek a kamarákat - bennük az Agrárkamarát, valamint a Kereskedelmi és Iparkamarát - tartom. Éppen ezért az első utam *dr. Forgács Barnáboz*, a Magyar Agrárkamara új elnökéhez vezetett. Jól szervezett megyei szervezetük működik, hálózatokat építettek és építenek ki. Mindkét kamara egyaránt fontos, nem szabad szembeállítani a mezőgazdaság és az ipar érdekeit. Ne csak az alapanyag-termelés, a szolgáltatás legyen helyben, hanem a feldolgozás, a piacra juttatás is. Arra kell felhívni a figyelmet, hogy együtt kell megcsinálni a vidékpolitikát.

• *Milyen külső támogatókra számít a változások megvalósításához?*

- A rendszerváltással bekövetkező átalakulások nemcsak a gazdaságot, hanem az erkölcsöket is érintik. Új munkakultúrára van szükség, többet kell dolgozni! Nemcsak kereskedni, hanem termelni, és először ehhez piacot keresni! A politikában is más ösztönzőket kell találni és bevezetni. Rá kell például az embereket szoktatni, hogy a szövetkezés nem kommunista találmány, amit ma még sokan mondanak. Az összefogás ugyanis a feltétele, hogy a helyi élelmiszerek, ipari termékek sokszínűsége megmaradjon. Hál' Istennek, igen kedvezőek a tapasztalataim a fiatal gazdáknál. Ők tudják, hogy Hollandiában is szövetkeznek. Tehát a gondolkodásunkat át kell alakítani, s ez a média nélkül nem megy. Kéves csak dohogni egymás között, irkálni a szinte senki által nem olvasott folyóiratokba, az kell, hogy a sajtó mellette álljon, akkor leszünk hatásosak, eredményesek. A politikában ma nincs vidéki lobb, és sajnos nincs a vidéknek lobbija a sajtóban. Mindkettő óriási hibánk! És a magabiztosságunkat is vissza kell szereznünk!

Rimóczi Irén

Tehát a gondolkodásunkat is át kell alakítani.

Mit nyújt?

A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat fokozatosan kiépülő szolgáltatásait regisztráció után érhetik el az érdeklődők. Mindez semmilyen kötelezettséggel nem jár, viszont több előnye van. Többek között az MNHV hírleveleiből rendszeresen értesülhetnek az éves cselekvési terv eseményeiről, rendezvényeiről, továbbképzések, tanácskozások témáiról. A regisztrált személy, illetve szervezet részt vehet nemzetközi tapasztalatcseréken, és megismerheti, közreadhatja a bel- és külföldön szerzett gyakorlati eredményeket. Vállalkozók, szervezetek, LEADER-csoportok meghatározott témákban egymás közötti és térségek közötti kapcsolatot kezdeményezhetnek, ezekhez szakértők segítségét kérhetik.

A hálózathoz kapcsolódhat minden vidékfejlesztésben érdekelt vagy érintett nagykorú belföldi személy, önkormányzat vagy azok többcélú kistérségi társulása, mikro-, kis- és középvállalkozás, egyesület, társadalmi vagy érdekképviseleti szervezet, felsőoktatási intézmény, szakmai és gazdasági kamara, törvény alapján nyilvántartásba vett egyház. Bővebb tájékoztatást a www.mnhv.eu honlapon olvashatunk vagy a helyi vidékfejlesztési irodákban kaphatunk, amelyek az MNVH kistérségi információs és szolgáltatásközvetítő egységei.